

บทที่ 4

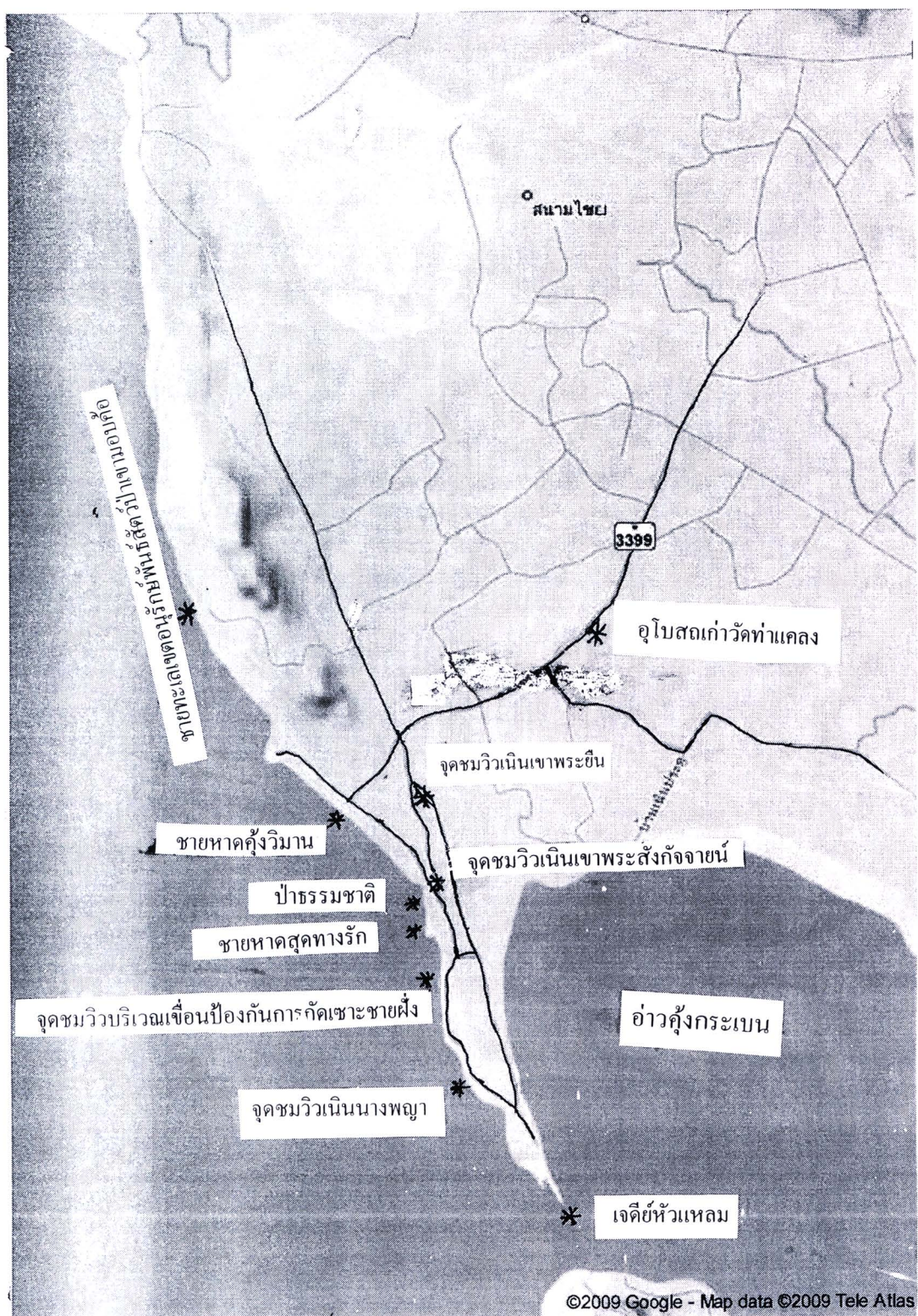
ผลการศึกษา

การนำเสนอผลการศึกษา การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของอ่าวอ่าวคู้งวิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง เป็นตามลำดับดังนี้

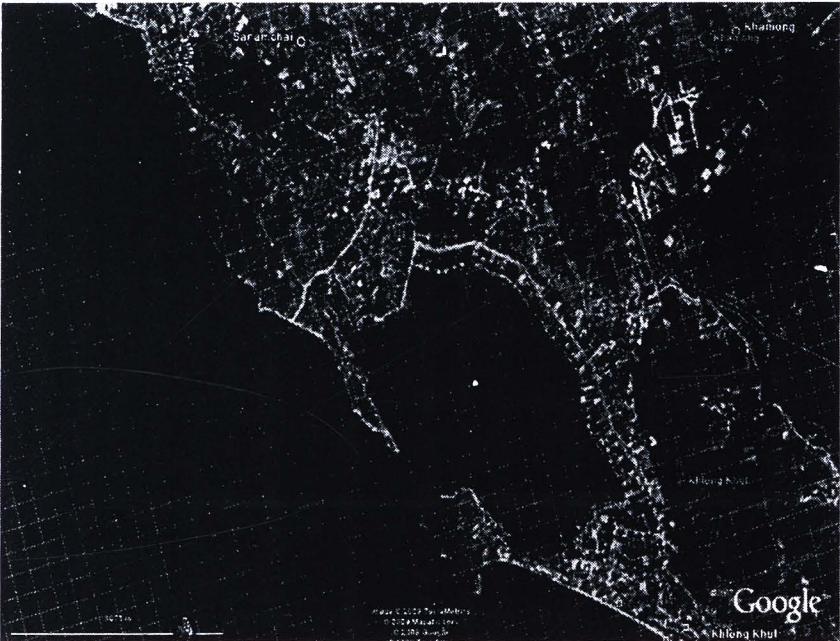
- 4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคู้งวิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง
- 4.2 ข้อมูลด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว
- 4.3 ผลการสำรวจข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง
- 4.4 ผลการประเมินศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และการจัดการการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของอ่าวคู้งวิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง
- 4.5 รูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอ่าว ของอ่าวคู้งวิมาน จันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง
- 4.6 ผลการนำรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของอ่าวคู้งวิมาน จังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง ไปทดลองใช้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของอ่าวคู้งวิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง

อ่าวคู้งวิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง คือพื้นที่ในบริเวณหมู่ 4 5 6 และ 7 ของ ตำบลสนามไชย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี อยู่ในการดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามไชย โดยประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ ชายทะเลเขตนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าเขมอบค้อ ชายทะเลหินโกร่ง ชายหาดคู้งวิมาน จุดชมวิวนินเขาพระยืน จุดชมวิวนินเขาพระสังกัจจายน์ ป่าธรรมชาติระหว่างจุดชมวิวนินเขาพระสังกัจจายน์ลงไปถึงชายหาดสุดทางรัก ชายหาดสุดทางรัก จุดชมวิวนินเขาพระสังกัจจายน์จุดชมวิวนินนางพญา เจดีย์หัวแหลม และอุโบสถเก่าวัดท่าแกลง พื้นที่รวมทั้งสิ้นประมาณ 25 ตารางกิโลเมตร หรือ ระหว่าง $12^{\circ}36'28.20''\text{N}$ $101^{\circ}52'13.03''\text{E}$ ถึง $12^{\circ}35'14.81''\text{N}$ $101^{\circ}53'02.12''\text{E}$ ดังรูปที่ 4.1 และรูปที่ 4.2

รูปที่ 4.1 แผนที่ตั้งของทรัพยากรท่องเที่ยวของคู้วิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง

รูปที่ 4.2 ภาพจากดาวเทียมแสดงบริเวณทุ่งวิมาน(30 สิงหาคม 2552)

สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศร้อนชื้น มี 3 ฤดูกาล ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ 60-100 ลูกบาศก์เมตรต่อปี ไม่มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และไม่เป็นพื้นที่เสี่ยงภัยทางธรรมชาติ

ประชากร

จำนวนประชากรของหมู่ 4 5 6 และ 7 ซึ่งเป็นพื้นที่ครอบคลุมอำเภอทุ่งวิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง เป็นตามตารางที่ 4.1

หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน	ประชากรเพศชาย	ประชากรเพศหญิง
หมู่ที่ 4 บ้านปากตะโปน	65	155	154
หมู่ที่ 5 บ้านสนามไชย	73	242	222
หมู่ที่ 6 บ้านสองพี่น้อง	111	265	302
หมู่ที่ 7 บ้านท่าแกลง	204	443	500
รวม	453	1,105	1,178

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนหมู่บ้านและประชากรบริเวณอำเภอทุ่งวิมานและบริเวณใกล้เคียง
ที่มา : สถิติประชากรอาศัยอยู่จริง สำรวจ ณ เดือน เมษายน 2550 โดย อบต.สนามไชย

ประชากรในพื้นที่หมู่ 4 5 6 และ 7 นับถือศาสนาพุทธทั้งหมด ร้อยละ 70 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 หรือต่ำกว่า ร้อยละ 30 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และกำลังศึกษาระดับปริญญาตรี

ประเพณี วัฒนธรรมและความเชื่อ

1. การทำบุญสลากภัตร ซึ่งประชาชนจะนำผลไม้ไปทำบุญที่วัดท่าแฉ้ง ตามวันที่วัดกำหนด ซึ่งจะมีคณะภิกษุสงฆ์มาทอดผ้าป่า ณ วัดท่าแฉ้งในวันดังกล่าวด้วย หลังจากทำพิธีทางศาสนาเสร็จแล้ว วัดท่าแฉ้งจะมอบผลไม้ทั้งหมดให้ผู้ที่มาทอดผ้าป่า นำกลับไปรับประทาน

2. ทำบุญส่ง ซึ่งเป็นประเพณีทำบุญของชาวบ้านหมู่ 7 ซึ่งอยู่บริเวณหัวแหลมซึ่งประกอบอาชีพประมง เพื่อทำบุญส่งกุศลผลบุญไปยังผู้ที่เสียชีวิตในทะเลขณะออกไปหาปลาและส่งกุศลผลบุญไปให้สัตว์น้ำที่จับ

3. ประเพณีและการละเล่น ซึ่งคล้ายกับชุมชนอื่น เช่น ลอยกระทงชายหาด ประเพณีตักบาตรเทโว ทำบุญเช้าและออกพรรษา การเล่นสะบ้า กีฬาพื้นบ้าน การแข่งขันยิงหนังสติ๊ก เป็นต้น

สินค้าท้องถิ่น

กะปิ น้ำปลา อาหารทะเล ผลไม้ตามฤดูกาล

การรวมกลุ่มและการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

พื้นที่หมู่ 7 ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพชาวประมง ตั้งบ้านเรียนติดกันริมอ่าวคุ้ง ส่วนพื้นที่หมู่ 4 5 6 ประกอบอาชีพทำสวนผลไม้ สวนยางพารา เลี้ยงกุ้ง ตั้งบ้านเรียนในที่ดินของตนเอง การมีส่วนร่วมของประชากรในพื้นที่ มีการรวมกลุ่มกิจกรรมเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะชั่วคราว การรวมกลุ่มถาวรมักทำไม่ได้

ด้านที่พัก

สถานที่บริการที่พักมี 5 แห่ง ดังนี้ (ตุลาคม 2553)

1. ฟาร์มรีสอร์ท เป็นบ้านพักตากอากาศ ประมาณ 9-10 หลัง
2. วิมานเฮาส์ เป็นบ้านพักตากอากาศ ประมาณ 30 หลัง
3. คุ้งวิมานฮ์รีสอร์ท เป็นบ้านพักตากอากาศ ประมาณ 4 หลัง
4. คุ้งวิมานรีสอร์ท เป็นบ้านพักตากอากาศ ประมาณ 20 หลัง
5. อัลมาดินารีสอร์ท เป็นห้องพักตากอากาศ ประมาณ 10 ห้อง

ด้านการคมนาคม

1. เส้นทางหลวงชนบทหมายเลข 3399 (หนองสีงา-คู้งวิมาน) เข้าถึงชายหาด เป็นถนนผิวลาดยางกว้าง 10 เมตร รถทัศนารถขนาดใหญ่(รถบัส)สามารถเข้าถึงชายหาดได้สะดวก
2. เส้นทางเรือข้ามจากท่าเรืออ่าวคู้งกระเบน มายังท่าเทียบเรือหมู่บ้านชาวประมงหัวแหลม
3. เส้นทางสายมาบค้อ เป็นเส้นทางเลียบชายทะเลจากบ้านประแสร์ จังหวัดระยอง มาบรรจบเส้นทางหลวงชนบทหมายเลข 3399 ก่อนเข้าถึงชายหาดคู้งวิมานประมาณ 1 กิโลเมตร

สิ่งอำนวยความสะดวก

ไม่มีศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยวของอ่าวคู้งวิมาน มีโทรศัพท์สาธารณะ 2 เครื่อง มีที่พักประเภทรีสอร์ทและห้องพัก 5 แห่ง ในจำนวนนี้ติดกับชายหาด 2 แห่ง ที่เหลืออีก 3 แห่งอยู่ห่างจากชายหาดออกไปประมาณ 1 กิโลเมตร ไม่มีสถานที่จอดรถทัศนารถขนาดใหญ่ ไม่มีห้องน้ำสาธารณะ มีเพียงห้องสุขาของร้านค้าที่ขายอาหารตามชายหาดคู้งวิมานซึ่งให้บริการเฉพาะลูกค้าของตนเอง ในจำนวนนี้มีเพียง 1 ร้านที่ให้บริการห้องอาบน้ำ มีป้ายบอกสถานที่ท่องเที่ยวแต่ไม่ระบุระยะทาง มีที่นั่งพักผ่อนธรรมชาติบริเวณเขื่อนป้องกันก้นกระตึก ซึ่งจัดสร้างโดยกรมชลประทาน

กิจกรรมต่างๆ ด้านการท่องเที่ยว

ปัจจุบันคู้งวิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง มีกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น เล่นน้ำทะเลบริเวณชายหาดคู้งวิมาน ตกปลาได้เกือบทุกบริเวณโดยเฉพาะบริเวณหินโค้ง ชมความสวยงามตามธรรมชาติบริเวณต่างๆ โดยเฉพาะจุดชมวิวยักษ์ จุดชมวิวยักษ์สังกัจจายน์ จุดชมวิวยักษ์บริเวณกำแพงเขื่อนป้องกันก้นกระตึก และจุดชมวิวยักษ์นางพญา

สิ่งดึงดูดใจ

อ่าวคู้งวิมานจังหวัดจันทบุรีมีธรรมชาติที่สวยงาม มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งตั้งไม่ไกลกัน มีจุดชมวิวยักษ์และสถานที่นั่งพักผ่อนชมความงาม โดยเฉพาะจุดชมวิวยักษ์นางพญาที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ลงความเห็นว่าเป็นความสวยงามที่สุดแห่งหนึ่งในภาคตะวันออก ปริมาณนักท่องเที่ยวมีจำนวนน้อย มีความเงียบสงบ และมีความเป็นส่วนตัว

สถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง

อ่าวคู้งวิมานจังหวัดจันทบุรีมีสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียงหลายแห่งในระยะไม่เกิน 30 กิโลเมตร สามารถเชื่อมโยงเป็นเส้นทางท่องเที่ยวได้ ดังนี้ หาดเจ้าหลาว คู้งกระเบน สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำทะเลอ่าวคู้งกระเบน และโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคู้งกระเบน จังหวัดจันทบุรี ไร่พระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ปากน้ำแฉกหนุ อ่าวห้วยยาง อุทยานแห่งชาติน้ำตกพร้า วัดเขาสุกิม น้ำตกกระทิง แหลมสิงห์ ดึกแดง ลูกขี้ไก่ และฟาร์มปลาโลมา(โอเอซิสเวิร์ด)

4.2 ข้อมูลด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว

อำเภอกู่แก้วจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง มีทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งที่เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้าง ดังนี้

1. ชายทะเลเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าเขาอบค้อ
2. ชายทะเลบริเวณหินโค้ง
3. ชายหาดกู่แก้ว
4. จุดชมวิวเนินเขาพระยืน
5. จุดชมวิวเนินเขาพระสังกัจจายน์
6. ป่าธรรมชาติระหว่างจุดชมวิวเนินเขาพระสังกัจจายน์ลงไปถึงชายหาดสุดทางรัก
7. ชายหาดสุดทางรัก
8. จุดชมวิวบริเวณเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง
9. จุดชมวิวเนินนางพญา
10. อุโบสถเก่าวัดท่าแกลง

4.2.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของอำเภอกู่แก้วและบริเวณใกล้เคียง มีดังนี้

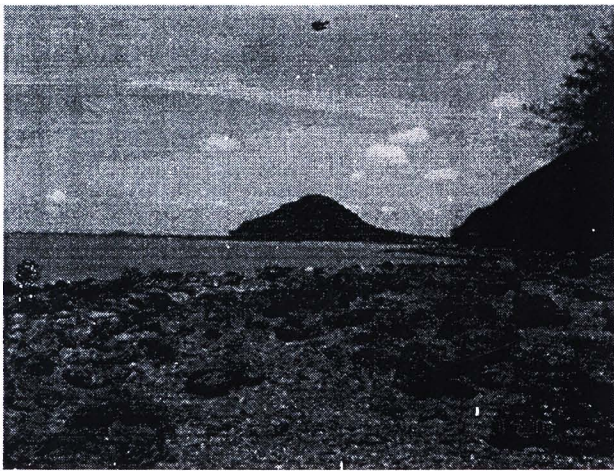
1. ชายทะเลเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าเขาอบค้อ
2. ชายทะเลบริเวณหินโค้ง
3. ชายหาดกู่แก้ว
4. ป่าธรรมชาติระหว่างจุดชมวิวเนินเขาพระสังกัจจายน์ลงไปถึงชายหาดสุดทางรัก
5. ชายหาดสุดทางรัก
6. จุดชมวิวเนินนางพญา

1. ชายทะเลเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าเขาอบค้อ

เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าเขาอบค้อ ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนพิเศษ 52 ง วันที่ 21 กรกฎาคม 2542 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ วันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2542 ให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่ากู่แก้วกระเบน ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 เป็นบริเวณพบสัตว์ต่อไปนี้ คือ ลิง กระซิ่น กระแต กระต่ายป่า กระรอก ค้างคาว ชะมด บ่าง เพี้ยพอน เม่น เสือปลา อ้น อีเห็น นกกระเจาบ นกกระเจอก นกกระจัด นกเค้า นกจาบ นกเค้าดิน นกเอี้ยง นกแอ่น คางคก กิ้งก่า งูเขียว งูสิง งูแสงอาทิตย์ งูเห่า าม งูเหลือม ตะกวด ตุ๊กแก และเต่า

ปัจจุบันพื้นที่เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าเขมอบค้อมีใจหินทั้งเล็กและใหญ่ กระจายเต็มบริเวณ ตามข้อมูลว่าแทบไม่พบเห็นสัตว์ป่าตามประกาศราชกิจจานุเบกษา

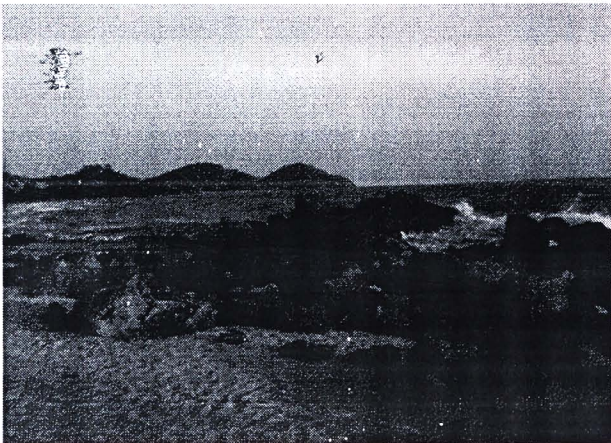
ชายทะเลเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าเขมอบค้อมีใจหินทั้งเล็กและใหญ่ กระจายเต็มบริเวณ ตามรูปที่ 4.3 เมื่อน้ำลงสามารถเดินชมธรรมชาติและศึกษาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลได้ตลอดแนวชายหาด เมื่อน้ำขึ้นและมีลมพัดแรง จะกีดกั้นกระแทกรุนแรงเป็นอันตราย ถ้าลมสงบทะเลจะเรียบสามารถพายเรือชมทิวทัศน์ได้

รูปที่ 4.3 ชายทะเลเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าเขมอบค้อม(น้ำลง)

2. ชายทะเลบริเวณหินโค้ง

สภาพเป็นใจหินใหญ่เล็กเต็มบริเวณตามรูปที่ 4.4 เหมาะกับการนั่งชมธรรมชาติ ชมพระอาทิตย์ตกน้ำ และตกปลา ไม่เหมาะกับการเล่นน้ำ

รูปที่ 4.4 ชายทะเลบริเวณหินโค้ง

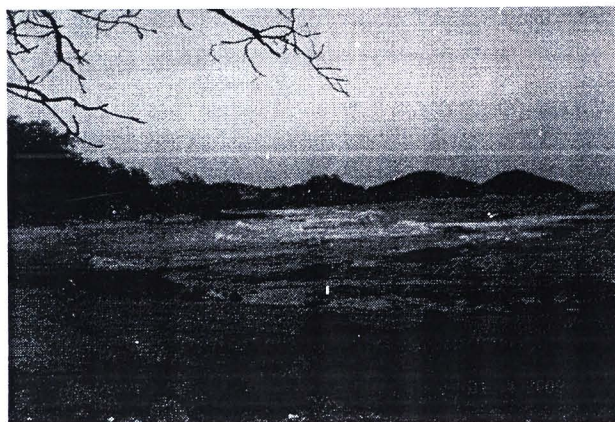
เนื่องจากมีคลื่นกระแทกชายฝั่งของชายทะเลบริเวณหินโค้งรุนแรงเมื่อช่วงเวลาน้ำขึ้น จึงเกิดการกัดเซาะชายฝั่งรุนแรงเสียหายมาก การควบคุมจราจรทางน้ำ กรมพาณิชย์นาวี จึงสร้างแนวกำแพงกันคลื่นตลอดชายฝั่ง ดังรูปที่ 4.5

รูปที่ 4.5 กำแพงกันคลื่นชายทะเลบริเวณหินโค้ง

3. ชายอ่าวหาดกึ่งวิมาน

เป็นหาดทรายธรรมชาติ ความลาดชันน้อย ทรายสีน้ำตาล ความยาวตลอดชายหาดประมาณ 800 เมตร ความกว้างของหาดช่วงน้ำลงมากที่สุดประมาณ 100 เมตร เงียบสงบ ตามรูปที่ 4.7 เม็ดทรายบริเวณชายหาดทิศตะวันตกมีความละเอียดปานกลางและมีโขดหินกระจายในน้ำทั่วไป ดังรูปที่ 4.6 จึงไม่เหมาะกับการเล่นน้ำ เคยมีนักท่องเที่ยวที่ไม่สนใจคำเตือนของชาวบ้านเสียชีวิตมาแล้ว เพราะถูกน้ำพัดเข้าไปในช่องหินได้น้ำ ส่วนเม็ดทรายบริเวณชายหาดด้านทิศตะวันออกมีความละเอียดมาก ช่วงท่องเที่ยวระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมีนาคมเพราะคลื่นลมสงบ

รูปที่ 4.6 ชายหาดกึ่งวิมานด้านทิศตะวันตก มีโขดหินตามชายหาดกระจายทั่วไป

รูปที่ 4.7 ชายหาดอ่าวคู้งวิมานด้านทิศตะวันออก ทรายละเอียดยาวงาม

มีถนนทางหลวงชนบทผิวลาดยางความกว้างประมาณ 6 เมตรเลาะชายฝั่ง มีต้นสนปลูกเรียงรายตลอดแนว สำหรับหลังแนวถนนนั้นถูกจับจองโดยเอกชนตลอดแนว เพื่อประกอบกิจการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยว ดังรูป 4.8

รูปที่ 4.8 ถนนตามแนวชายหาดของอ่าวคู้งวิมาน

4. ป่าธรรมชาติระหว่างจุดชมวิวนินเขาพระสังกัจจายน์ลงไปถึงชายหาดสุดทางรัก

เป็นบริเวณป่าเชิงเขาติดทะเล จากจุดชมวิวนพระสังกัจจายน์ลงไปจนถึงชายหาดสุดทางรัก สภาพทั่วไปเป็นป่าธรรมชาติ มีพันธุ์ไม้ที่ขึ้นบนเขาชายทะเลพบเห็นทั่วไป ความลาดชันของพื้นที่ประมาณ 45 องศา ฤดูฝนจะมีความยากลำบากในการเดินมาก ดังรูป 4.9 และรูป 4.10

รูปที่ 4.9 ป่าธรรมชาติระหว่างจุดชมวิวนินเขาพระสังกัจายนลงไปถึงชายหาดสุดทางรัก

รูปที่ 4.10 ทางเดินและความลาดชันของพื้นที่ป่าธรรมชาติ
ระหว่างเนินเขาพระสังกัจายนลงไปถึงชายหาดสุดทางรัก

5. ชายหาดสุดทางรัก

เป็นชายหาดระยะสั้น ประกอบด้วยหาดหินกรวดมีทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก หลากสีสวยงาม มีโขดหินขนาดเล็กกระจายห่างๆ ในน้ำทะเล ตามรูปที่ 4.11

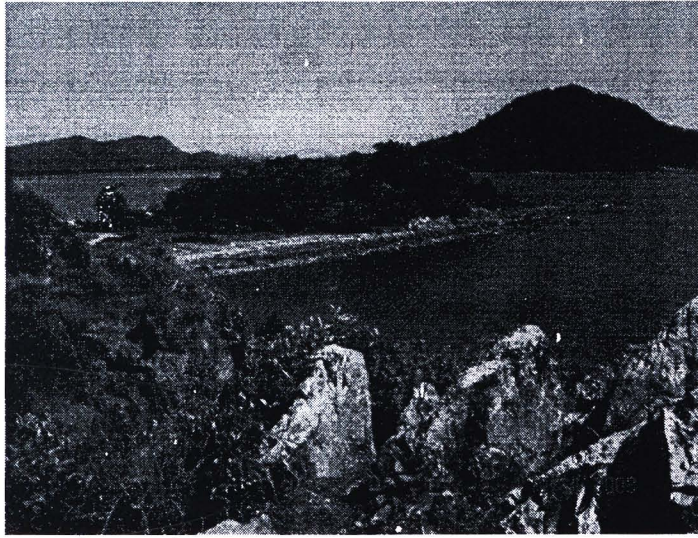
รูปที่ 4.11 ชายหาดสุดทางรัก

6. จุดชมวิวนินนางพญา

เป็นพื้นที่ขนาดเล็กบนเนินเขาสูงติดทะเล ดังรูปที่ 4.12 เมื่อนักท่องเที่ยวยืน ณ ตำแหน่งนี้จะสามารถมองเห็นทัศนียภาพครอบคลุมพื้นที่เกือบทั้งหมดของอ่าวคุ้งวิมาน เป็นจุดหนึ่งที่มีความสวยงามและสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวจำนวนมาก ถูกยกย่องว่าเป็นจุดชมวิวที่มีความสวยงามมากสุดแห่งหนึ่งในภาคตะวันออก เมื่อมองจากจุดชมวิวนินนางพญาไปปากอ่าวคุ้งกระเบน จะเห็นดังรูปที่ 4.13 และมองไปทางเขื่อนป้องกันกั้นการกัดเซาะชายฝั่งจะเห็น ดังรูปที่ 4.14

รูปที่ 4.12 บริเวณจุดชมวิวนินนางพญา

รูปที่ 4.13 ทศนียภาพเมื่อมองจากจุดชมวิวนินนางพญา ไปยังปากอ่าวคู้งกระเบน

รูปที่ 4.14 ทศนียภาพเมื่อมองจากจุดชมวิวนินนางพญา ไปยังเขื่อนป้องกันการกัดเซาะ

4.2.2 ทรัพยากรท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้าง

ทรัพยากรท่องเที่ยว ใมนุขย์สร้างของอ่าวคู้งวิมานและบริเวณใกล้เคียง มีดังนี้

1. จุดชมวิวพระยีน
2. จุดชมวิวพระสังกัจจายน์
3. จุดชมวิวบริเวณเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง
4. เจดีย์หัวแหลม
5. อุโบสถวัดท่าแกลง

1. จุดชมวิวพระยีน

ตั้งบนเนินเขาสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 100 เมตร เป็นพื้นที่ราบประมาณ 120 ตารางวา ประดิษฐานพระพุทธรูปปางห้ามสมุทรสูง 6-10 เมตร หันไปทางชายหาดอ่าวคู่วิมานหรือทิศตะวันตก จารึกที่ฐานพระพุทธรูปข้อความว่า พระชนมวารศิริมงคล (หลวงพ่อดลอง 200 ปี) บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ 109 พระองค์ เวลา 9 นาฬิกา 9 นาที 12 เมษายน 2515” ดังรูป 4.15

รูป 4.15 พระชนมวารศิริมงคล(พระยีน)

บนเนินพระยีนเป็นลานกว้างมีศาลาสำหรับผู้มานมัสการและนักท่องเที่ยวนั่งพักผ่อน จากจุดนี้นักท่องเที่ยวจะมองเห็นทัศนียภาพสวยงามของอ่าวคู่วิมาน ดังรูป 4.16 และรูป 4.17

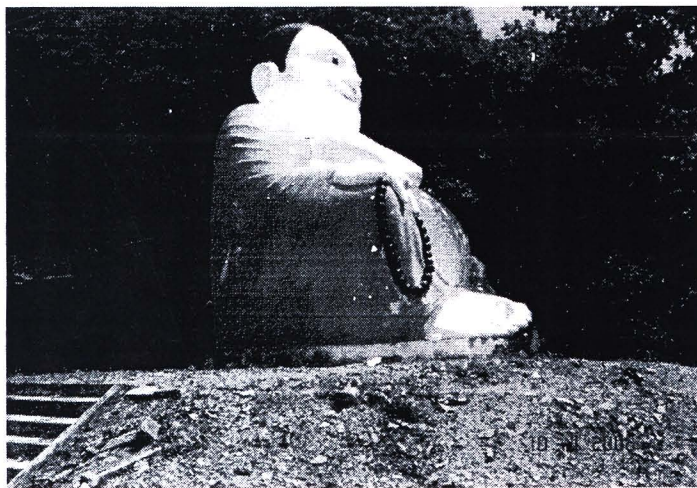
รูปที่ 4.16 บริเวณลานกว้างของจุดชมวิวพระยีน

รูปที่ 4.17 ทิวทัศน์อ่าวคู้งวิมานมองจากจุดชมวิวยะยี่

2. จุดชมวิวยะยี่

เป็นพื้นที่บนเนินเขาติดกับทางหลวงหมายเลข 3399 มีพระพุทธรูปพระสังกัจจายน์หรือพระศรีอารยะเมตตามหาพรขนาดใหญ่ ประดิษฐานหันไปทางทะเลอ่าวคู้งวิมานหรือทิศตะวันตก ดังรูปที่ 4.18 คณะผู้สร้างคือ นาย(ช่าง)ชนะ ดิสถาพร โดยมี พระญาณวิโรจน์ เจ้าอาวาสวัดทรายงาม จันทบุรี และพระสมชาย (เจ้าพรรษาที่สำนักสงฆ์ ริมหาดคู้งวิมานขณะนั้น) ให้การสนับสนุน ทำพิธีเปิดบรรจุพระธาตุเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2525 โดย นายบุญนาค สายสว่าง ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรีขณะนั้น เป็นประธาน

รูปที่ 4.18 พระสังกัจจายน์

จากเนินพระสังกัจจายน์ จะมองเห็นทัศนียภาพของอ่าวคุ้งวิมานที่สวยงาม ดังรูป 4.19

รูปที่ 4.19 อ่าวคุ้งวิมานเมื่อมองจากจุดชมวิวพระสังกัจจาย์

3. จุดชมวิวบริเวณเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง

เป็นบริเวณที่กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ได้รับจัดสรรงบประมาณเหลือจ่ายปี 2550 ก่อสร้างเขื่อนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง บริเวณเลียบทางหลวงหมายเลข 3399 ซึ่งเลียบทะเลจากชายหาด สุดทางรักไปจนถึงจุดชมวิวเนินนางพญา วงเงินงบประมาณ 27,732,000 บาท (ยี่สิบเจ็ดล้านเจ็ดแสนสามหมื่นสองพันบาทถ้วน) เพราะเป็นบริเวณที่มีคลื่นรุนแรงกัดเซาะแนวทางหลวงบริเวณนี้จนเสียหายจนประชาชนใช้สัญจรไม่ได้มาแล้ว แนวเขื่อนสร้างอย่างแข็งแรง มีจุดพักรถและชมวิวกวกระยะ 50 เมตร มี ชุมนั่งพักผ่อนทะเล เป็นบริเวณหนึ่งที่สวยงาม ดังรูป 4.20 รูป 4.21 และรูป 4.22

รูปที่ 4.20 แนวเขื่อนป้องกันการกัดเซาะ(มองจากหาดสุดทางรัก)

รูปที่ 4.21 ชุมนั่งพักผ่อนทะเลบริเวณเขื่อนป้องกันการกัดเซาะ

รูปที่ 4.22 แนวเขื่อนป้องกันการกัดเซาะ (มองไปจุดชมวิวนางพญา)

4. เจดีย์หัวแหลม

เป็นเจดีย์ขนาดเล็กสร้างบนแนวหิน ที่ยื่นแหลมเข้าไปในทะเลบริเวณปากอ่าวคู่งกระเบน ดังรูปที่ 4.23 ชาวบ้านให้ข้อมูลว่า สร้างเมื่อประมาณ 200 ปี ก่อน ผู้สร้างคือ นายทอก (ไม่ทราบสกุล) คหบดีท่านหนึ่งของพื้นที่สนามไชยในสมัยก่อน นายทอกมีที่ดินและร่ำรวยมาก ครั้งเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสต้น มาที่อ่าวคู่งกระเบนทางเรือ และขึ้นฝั่งที่พื้นที่ซึ่งเรียกว่า “แหลมเสด็จ” ในปัจจุบัน ได้พระราชทานคำแนะนำให้นายทอกสร้างกระโจมไฟที่บริเวณปากอ่าวคู่งกระเบน เพื่อเป็นสัญญาณให้ชาวเรือระมัดระวังโขดหินที่ยื่นแหลมเข้าไปในทะเลปากอ่าวคู่งกระเบน แต่นายทอกเห็นว่าปริมาณเรือไม่มากและส่วนใหญ่เป็นเรือชาวประมงพื้นบ้านซึ่งคุ้นเคยและชำนาญเส้นทางเข้าออกปากอ่าวอยู่แล้ว จึงสร้างเจดีย์แทน เพื่อให้ชาวประมงใช้เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจขณะออกทะเล ซึ่งอาจได้รับอันตรายจากคลื่นลม

รูปที่ 4.23 เจดีย์หัวแหลม

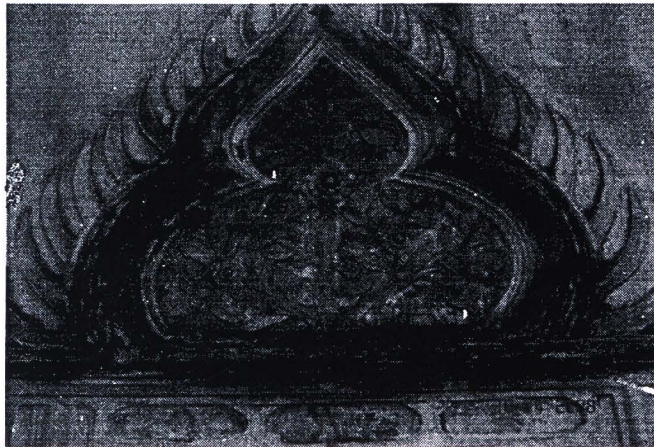
5. อุโบสถเก่าวัดท่าแกลง

วัดท่าแกลงตั้งอยู่บ้านท่าแกลง หมู่ที่ 7 ตำบลสนามไชย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย เนื้อที่ของวัด 13 ไร่ 2 งาน 25 ตารางวา มีกุฏิสงฆ์เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ 6 หลัง ศาลาอเนกประสงค์ครึ่งตึกครึ่งไม้กว้าง 10 เมตร ยาว 13.5 เมตร 1 หลัง วัดท่าแกลงตั้งเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2432 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2432 มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. 2518 และศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. 2536

อุโบสถหลังเก่าของวัดท่าแกลง หลังคาเป็นไม้มุงกระเบื้อง เพดานเป็นไม้ หน้าบรรณประตูหน้าต่างเป็นลายปูนปั้นศิลปะจีน ประดับด้วยกระจกสี ดังรูปที่ 4.24 และ รูปที่ 4.25

รูปที่ 4.24 พระอุโบสถเก่าวัดท่าแกลง

รูปที่ 4.25 ชุ่มหน้าบรรณประตูพระอุโบสถเก่าวัดท่าแค

เนื่องจากสภาพอุโบสถทรุดโทรม เจ้าอาวาสจึงอัญเชิญพระพุทธรูป และนำสิ่งของมีค่า ภายในพระอุโบสถมาไว้บนศาลาวัดเพื่อความปลอดภัย นอกจากนี้ยังพบแนวกำแพงและชุ่มประตูของเดิมบางแห่ง รอบบริเวณวัด ดังรูป 4.26

รูปที่ 4.26 ชุ่มประตูเดิมทางเข้ากุฏิวัดท่าแค

4.3 ผลการสำรวจข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง

4.3.1 ผลการสำรวจ ความคิดเห็นและความต้องการของนักท่องเที่ยว

คณะวิจัยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์ เพื่อสำรวจความคิดเห็นและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวทุ่งวิมานใน 2 ช่วง คือช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 และช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2553 โดยใช้การสุ่มโดยบังเอิญ(Accidental Sampling)จากนักท่องเที่ยว 585 คน เป็นชายและหญิงอย่างละร้อยละ 50 ได้ผลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่สำรวจร้อยละ 42 สถานภาพโสดและร้อยละ 55 สถานภาพสมรส ร้อยละ 73 ตั้งใจมาเที่ยวโดยไม่มีเหตุผลอื่น ข้อมูลระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ เป็นตามตารางที่ 4.2

หัวข้อ		ร้อยละ
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	51
	ปริญญาตรี	41
	สูงกว่าปริญญาตรี	8
อาชีพ	นักเรียน/นักศึกษา	23.3
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	5
	รับจ้างทั่วไป	10.4
	เกษตรกร	7.4
	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	15.6
	พนักงานบริษัท	15.9
	รับราชการ รัฐวิสาหกิจ	21.9
	อื่นๆ	0.5
รายได้	ต่ำกว่า 10,000 บาท	27.8
	10,001-20,000 บาท	30.3
	20,001-30,001 บาท	15.7
	มากกว่า 30,001 บาท	10.2
	ไม่มีรายได้	15.9

ตารางที่ 4.2 ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของนักท่องเที่ยวที่สำรวจ

จากตารางที่ 4.2 นักท่องเที่ยวร้อยละ 92 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า ร้อยละ 45.2 เป็นนักเรียนนักศึกษา รับราชการ รัฐวิสาหกิจ และร้อยละ 57.8 มีรายเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท

การรับทราบข้อมูลรายละเอียดของคั้งวิมาน ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายและระยะเวลาที่ใช้ของนักท่องเที่ยว เป็นตามตารางที่ 4.3

หัวข้อ		ร้อยละ
แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับ อ่าวคั้งวิมาน ที่ได้รับมาก่อน	การแนะนำจากผู้อื่น	57
	โทรทัศน์/วิทยุ	10
	สื่อสิ่งพิมพ์	5
	บริษัทนำเที่ยว/Website/อื่นๆ	11
ลักษณะการ มาท่องเที่ยว	มาส่วนตัว คนเดียว	6
	มาส่วนตัว กับเพื่อน	34
	มาส่วนตัว กับครอบครัว	48
	มาเป็นหมู่คณะ หน่วยงาน/บริษัท/ชมรม	11
	มาเป็นหมู่คณะ กับบริษัทนำเที่ยว	0.3
พาหนะที่ใช้เดินทาง	พาหนะส่วนตัว รถเก๋ง	19
	พาหนะส่วนตัว รถกระบะ	61
	พาหนะส่วนตัว รถอื่นๆ เช่น มอเตอร์ไซด์	8
	พาหนะเช่า/เหมา รถตู้ รถบัส และรถอื่นๆ	8.5
การใช้จ่าย	ที่พัก	16
	อาหาร	84
	เดินทาง	63
	สินค้า/ของที่ระลึก/อื่นๆ	14
ระยะเวลา	ไม่พักค้าง	72
	1 วัน	18
	2 วัน หรือมากกว่า	1

ตารางที่ 4.3 แหล่งข้อมูล การมาเที่ยว พาหนะ การใช้จ่าย และระยะเวลา ของนักท่องเที่ยว

จากตารางที่ 4.3 นักท่องเที่ยวร้อยละ 57 ทราบข้อมูลรายละเอียดของอ่าวคั้งวิมานจากคำแนะนำจากผู้อื่น ร้อยละ 82 เดินทางมาเป็นการส่วนตัวกับเพื่อนหรือกับครอบครัว ร้อยละ 61 ใช้รถกระบะเป็นพาหนะในการเดินทางมา นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินส่วนใหญ่เป็นค่าอาหารและค่าเดินทาง และนักท่องเที่ยวร้อยละ 72 ไม่พักค้าง

สถานที่ท่องเที่ยวของอำเภอคู่งวิมานที่นักท่องเที่ยวไปเที่ยวชม เป็นตามตารางที่ 4.4

สถานที่ท่องเที่ยว		ร้อยละ
ตั้งใจมาชมหาดคู่งวิมานเท่านั้น(ไม่ไปสถานที่อื่น)		44
ได้ไปสถานที่ต่อไปนี้มาแล้ว หรือ จะไปสถานที่ต่อไปนี้	จุดชมวิวพระยีน	12
	จุดชมวิวพระสังกัจจายน์	10
	จุดชมวิวเนินนางพญา	11
	เจดีย์หัวแหลม	9
	ชายทะเลเขามอบค้อ	6.5
	สถานที่อื่นๆ รอบคู่งวิมาน	1

‘ ตารางที่ 4.4 สถานที่ท่องเที่ยวของอำเภอคู่งวิมาน ที่นักท่องเที่ยวนิยม

จากตารางที่ 4.4 ร้อยละ 44 ของนักท่องเที่ยว เดินทางมาท่องเที่ยวพักผ่อนบริเวณชายหาดอำเภอคู่งวิมานเท่านั้น แม้ว่าจะรับทราบว่ามีสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ที่สวยงามและน่าสนใจ ก็ตาม

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่ต่างๆ ของอำเภอคู่งวิมาน

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจโดยรวม และพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งในระดับมาก โดยพึงพอใจต่อชายหาดอำเภอคู่งวิมานสูงกว่าสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ รายละเอียดตามตารางที่ 4.5

ข้อ	สถานที่	นักท่องเที่ยวที่ไป				นักท่องเที่ยวที่ไม่ไป (ร้อยละ)
		ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความพึงพอใจ	
1	ชายหาดอำเภอคู่งวิมาน	97.3	3.93	0.75	มาก	2.7
2	จุดชมวิวพระยีน	58.5	3.65	0.78	มาก	41.5
3	จุดชมวิวพระสังกัจจายน์	56.8	3.57	0.80	มาก	43.2
4	จุดชมวิวเนินนางพญา	54.9	3.65	0.80	มาก	45.1
5	เจดีย์หัวแหลม	52.1	3.58	0.83	มาก	47.9
6	ชายทะเลเขตอนุรักษ์สัตว์ป่าเขามอบค้อ	52	3.61	0.84	มาก	48
7	ความพึงพอใจโดยรวมต่อสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ		3.94	0.84	มาก	

ตารางที่ 4.5 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อสถานที่ต่างๆ ของอำเภอคู่งวิมานและบริเวณใกล้เคียง

3. สิ่งทีนักท่องเ็ยต้องการให้ปรับปรุงหรือพัฒนา

ผลการสำรวจสิ่งทีนักท่องเ็ยต้องการให้ปรับปรุงหรือพัฒนา แยกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 3.1 ด้านความสะดวกในการเข้าถึง และการเดินทางภายในอ่าวคั้งวิมาน
- 3.2 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย
- 3.3 ด้านการเพิ่มคุณค่า ความสำคัญ คู่้มครอง และบำรุงรักษา

3.1 ด้านความสะดวกในการเข้าถึงและการเดินทางภายในอ่าวคั้งวิมาน นักท่องเ็ยมากกว่าร้อยละ 90 ต้องการให้ปรับปรุงหรือพัฒนาด้านความสะดวกในการเข้าถึงและการเดินทางภายในอ่าวคั้งวิมานทุกรายการในระดับมาก โดยรายการทีมีความต้องการมากในลำดับต้นๆ คือ ถนนและป้ายบอกระยะเดินทางจากภายนอกสู่อ่าวคั้งวิมาน ถนนและเส้นทางเดินเท้า ป้ายบอกสถานที่ท่องเ็ยและระยะทางของสถานที่ท่องเ็ยต่างๆ และสถานที่จอดรถสาธารณะ ตามลำดับ มีเพียงรายการจัดพาหนะรับจ้าง เช่น รถจักรยาน รถมอเตอร์ไซด์ เรือ ฯลฯ พาชมสถานที่ท่องเ็ยต่างๆ รอบอ่าวคั้งวิมานเท่านั้นทีมีความต้องการในระดับปานกลาง รายละเอียดตามที่กล่าวมาเป็นตามตารางที 4.6

ข้อ	รายการ	นักท่องเ็ยทีต้องการ			นักท่องเ็ยทีไม่ต้องการ (ร้อยละ)
		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความต้องการ	
1	ถนนทีใช้เดินทางจากภายนอกสู่อ่าวคั้งวิมาน	3.69	0.89	มาก	3.9
2	ป้ายบอกสถานที่/ระยะทาง ตามถนน จากภายนอกสู่อ่าวคั้งวิมาน	3.60	0.89	มาก	3.6
3	ถนนและเส้นทางเดินเท้ารอบอ่าวคั้งวิมาน	3.63	0.90	มาก	3.4
4	ป้ายบอกสถานที่ท่องเ็ยและระยะทางของสถานที่ท่องเ็ยต่างๆ	3.61	0.90	มาก	2.9
5	พาหนะรับจ้างพาชมสถานที่ต่างๆ รอบอ่าวคั้งวิมานและบริเวณใกล้เคียง เช่น รถยนต์ รถมอเตอร์ไซด์ เรือ ฯลฯ	3.36	1.06	ปานกลาง	7.4
6	ป้ายจราจรบริเวณอ่าว คั้งวิมาน	3.51	0.95	มาก	3.6
7	ที่จอดรถสาธารณะ บริเวณอ่าวคั้งวิมาน	3.63	0.96	มาก	3.8
8	Website ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการท่องเ็ยของอ่าวคั้งวิมาน	3.55	1.04	มาก	6.0
9	เรือข้ามฟากอ่าวคั้งวิมาน ไป แหลมเสด็จ	3.49	1.06	ปานกลาง	8.5

ตารางที 4.6 ความต้องการของนักท่องเ็ยให้ปรับปรุงหรือพัฒนาด้านความสะดวกในการเข้าถึงและการเดินทางภายในอ่าวคั้งวิมาน

3.2 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย นักท่องเที่ยวมากกว่าร้อยละ 90 ต้องการให้ปรับปรุงหรือพัฒนาทุกรายการในระดับมาก โดยรายการที่มีความต้องการมากในลำดับต้นๆ คือ ห้องสุขาและห้องน้ำสาธารณะที่สะอาด ที่จัดเก็บขยะ และจุดชมวิวพระอาทิตย์ขึ้นและตก ตามลำดับ รายละเอียดตามที่กล่าวมา เป็นตามตารางที่ 4.7

ข้อ	รายการ	นักท่องเที่ยวที่ต้องการ			นักท่องเที่ยวที่ไม่ต้องการ (ร้อยละ)
		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความต้องการ	
1	ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารอ่าวคุ้งวิมาน	3.68	0.99	มาก	3.6
2	ที่นั่งพักผ่อนและชมวิว	3.71	0.89	มาก	2.7
3	สถานที่พักผ่อน	3.69	0.96	มาก	4.4
4	ห้องสุขาหรือห้องน้ำสาธารณะ	3.75	1.03	มาก	3.4
5	ร้านขายอาหาร/เครื่องดื่ม/OTOP	3.56	0.98	มาก	6.1
6	ไฟฟ้าแสงสว่างตอนกลางคืน	3.68	1.00	มาก	3.9
7	ที่จัดเก็บขยะ	3.83	0.97	มาก	2.9
8	โทรศัพท์สาธารณะ	3.63	1.03	มาก	3.9
9	เจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัย	3.67	1.07	มาก	2.9
10	ป้ายเตือนนักท่องเที่ยว บริเวณที่อันตราย	3.75	1.05	มาก	2.7
11	จุดชมวิวพระอาทิตย์ขึ้น และ ตก	3.83	0.95	มาก	3.8

ตารางที่ 4.7 ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ปรับปรุงหรือพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย

3.3 ด้านการเพิ่มคุณค่า ความสำคัญ คุ่มครอง และบำรุงรักษา นักท่องเที่ยวมากกว่าร้อยละ 90 ต้องการให้เพิ่มคุณค่า ความสำคัญ คุ่มครอง และการบำรุงรักษา สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ บริเวณอ่าวคุ้งวิมานทุกรายการในระดับมาก โดยรายการที่มีความต้องการมากในลำดับต้นๆ คือ ป้ายบอกรายละเอียดข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว ป้ายเชิญชวนและปลุกจิตสำนึกการดูแลรักษาสถานที่ท่องเที่ยว และกำหนดนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ รายละเอียดต่างๆ ตามตารางที่ 4.8

ข้อ	รายการ	นักท่องเที่ยวที่ต้องการ			นักท่องเที่ยวที่ไม่ต้องการ (ร้อยละ)
		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความต้องการ	
1	ป้ายบอกรายละเอียด ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแหล่ง ทิวทัศน์ภูมิทัศน์	3.82	0.94	มาก	3.1
2	ป้ายเชิญชวนและปลูกจิตสำนึกการดูแลรักษาสถานที่ท่องเที่ยว	3.76	0.94	มาก	3.2
3	จัดตั้งองค์กรการมีส่วนร่วมในท้องถิ่น เพื่อบริหารจัดการ	3.69	0.94	มาก	3.4
4	กำหนดนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง	3.76	0.95	มาก	3.8
5	กำหนดกฎ/ระเบียบ/ข้อบังคับ การใช้ประโยชน์จากพื้นที่	3.71	1.00	มาก	3.9

ตารางที่ 4.8 ความต้องการของนักท่องเที่ยวให้เพิ่มคุณค่า ความสำคัญ คุ้มครอง และการบำรุงรักษา

4. กิจกรรมท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการให้ส่งเสริมสนับสนุน

ผลการสำรวจกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดขึ้น เป็นตามตารางที่ 4.9

ข้อ	รายการ/กิจกรรม	นักท่องเที่ยวที่ต้องการ			นักท่องเที่ยวที่ไม่ต้องการ (ร้อยละ)
		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความต้องการ	
1	พายเรือคายักในอ่าวคู้งวิมาน	3.72	0.98	มาก	6.8
2	ตกปลา	3.61	1.03	มาก	7.7
3	ปั่นน้ำพา	3.57	1.01	มาก	7.5
4	ร่วมบินจากยอดเขาพระยืน	3.61	0.99	มาก	7.4
5	เส้นทางเดินชมระบบนิเวศ ตามแนวชายฝั่งเขตอนุรักษ์สัตว์ป่าเขามอบค้อ	3.71	0.95	มาก	7.4
6	จับปลาหมึกกับชาวประมง	3.67	1.02	มาก	7.7
7	โฮมสเตย์กับชาวประมงพร้อมทำกิจกรรม	3.71	1.03	มาก	6.0
8	โฮมสเตย์กับชาวสวนผลไม้ พร้อมทำกิจกรรม	3.75	1.00	มาก	6.0
9	ล่องกระทงชายหาด (ในเทศกาลล่องกระทง)	3.73	1.04	มาก	6.3
10	ตักบาตรเทโวออกพรรษาบริเวณเชิงเขาพระยืน	3.85	0.97	มาก	5.1
11	ตักบาตรผลไม้บริเวณชายหาด	3.77	0.98	มาก	6.2

ตารางที่ 4.9 กิจกรรมท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการให้ส่งเสริมสนับสนุน

จากตารางที่ 4.9 พบว่านักท่องเที่ยวมากกว่าร้อยละ 90 ต้องการให้ส่งเสริมสนับสนุนให้กิจกรรมต่างๆ ทุกรายการเกิดขึ้นในบริเวณอ่างคู้งวิมาน โดยรายการที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการมากเรียงลำดับ คือ ตักบาตรเทโวออกพรรษาบริเวณเชิงเขาพระยืน ตักบาตรผลไม้บริเวณชายหาด โสมสเคย์กับชาวสวนผลไม้และชาวประมง และลอยกระทงชายหาด ตามลำดับ

4.3.2 ผลสอบถามความคิดเห็นเจ้าของหรือผู้บริหารกิจการอาหารและที่พัก

คณะวิจัยได้สัมภาษณ์เจ้าของหรือผู้บริหารกิจการต่างๆ รอบอ่างคู้งวิมาน ซึ่งประกอบด้วยร้านอาหารและเครื่องดื่มตามแนวชายหาดคู้งวิมาน 7 ร้าน และกิจการบริการที่พักประเภทรีสอร์ตและห้องพัก 5 แห่ง สรุปผลดังนี้

1. ปรับปรุงชายหาดให้สวยงามและเป็นระเบียบ แต่คงความเป็นธรรมชาติเอาไว้ เนื่องจากเห็นว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เข้ามาเที่ยวที่นี่ คือผู้ที่หลีกเลี่ยงความแออัดจากสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียงและสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น ชายหาดเจ้าหลาว
2. แก้ปัญหาขยะและการกำจัดขยะ โดยต้องการให้มีรถขยะมาเก็บขยะทุกวัน พร้อมจัดให้มีที่ทิ้งขยะสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอและไม่รบกวนทัศนียภาพ
3. พัฒนากิจการภายนอกเข้ามาที่ชายหาด รวมทั้งถนนเลาะชายหาด ดูแลรักษาความสะอาดของชายหาด และเพิ่มจำนวนคู่มือโทรศัพท์สาธารณะให้เพียงพอ
4. เพิ่มไฟฟ้าตามแนวถนนเลาะชายหาด พัฒนาจุดชมวิวและแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ให้สะอาด สมบูรณ์ ไม่ชำรุด
5. พัฒนาคอนนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวให้เกิดจิตสำนึกช่วยทำนุบำรุงดูแลรักษา โดยเฉพาะวัยรุ่นท้องถิ่นซึ่งมักจะใช้สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ของอ่างคู้งวิมานเป็นสถานที่ดื่มสุราริยาในยามคำคิน เมื่อมีโอกาสว่างคังและทูปทำลยลิ่งต่างๆ พร้อมทั้งขวดสุราและขยะทิ้งไว้จำนวนมก

4.3.3 ผลสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบเกี่ยวข้องกับธุรกิจนำเที่ยว

คณะวิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและไกด์ ที่เคยนำนักท่องเที่ยวไปเที่ยวอ่างคู้งวิมานจังหวัดจันทบุรี สรุปความคิดเห็นได้คังนี้

คู้งวิมาน ยังคงเหลือธรรมชาติที่คังงามซึ่งนับวันจะหาได้น้อยมกในประเทศไทย ไม่ควรริใช้การพัฒนาที่เน้นความเจริญค้านวัตถุเหมือนแหล่งท่องเที่ยวอื่น เช่น หาดเจ้าหลาวซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง ควรพยายามคงสภาพคังเดิมตามธรรมชาติไว้หรือให้เปลี่ยนแปลงน้อยสุดและช้าสุดเท่าที่ทำได้ กลยุทธ์หนึ่งคือสร้างความแตกต่างระหว่างคู้งวิมานกับหาดเจ้าหลาว โดยเน้นให้คู้งวิมานเป็นทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชอบธรรมชาติที่เงียบสงบและเป็นส่วนตัว การสร้างอาคารวัตถุ ที่พักถาวรขนาดใหญ่ การคังคังเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ และอื่นๆ ที่ทำให้สภาพเดิมแปรเปลี่ยนไป ควรหลีกเลี่ยงอย่างคัง

สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานและความปลอดภัยเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการ เช่น ห้องน้ำสะอาด สถานที่นั่งพักผ่อนสาธารณะ ร้านจำหน่ายอาหารเครื่องดื่มราคาไม่แพงให้ทั่วบริเวณ แสงสว่างที่เพียงพอยามหัวค่ำ เพื่อให้นักท่องเที่ยวนั่งชมธรรมชาติได้ถึงกลางคืน การแสดงตำแหน่งอันตรายให้นักท่องเที่ยวรับทราบ การให้ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ และการนำประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชน มาร่วมกับกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น ตกปลา ไชยเมฆ และโฮมสเตย์ เป็นต้น

4.4 ผลการประเมินศักยภาพและการจัดการ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ของอ่าวคู้งวิมาน จังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง

4.4.1 ผลการประเมินศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของอ่าวคู้งวิมานจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง เป็นตามตารางที่ 4.10

หัวข้อ	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ผลประเมิน
1.1 ความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ	10	5.17	1.59	ปานกลาง
1.2 จุดดึงดูดการท่องเที่ยวและเรียนรู้	10	3.5	1.73	ต่ำ
1.3 ความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย	10	5.33	0.98	ปานกลาง
1.4 คุณค่าทางประวัติศาสตร์ ประเพณี และวัฒนธรรม	5	3.08	1.08	ปานกลาง
1.5 ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	5	2.08	1.24	ต่ำ
1.6 การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	5	3.58	1.50	สูง
1.7 การเข้าถึงแหล่งธรรมชาติ	5	4.25	1.14	สูง
1.8 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน	5	3.67	0.89	สูง
1.9 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก	5	2.50	1.17	ต่ำ
รวมคะแนนทั้งหมด	60	33.17	4.99	ปานกลาง

ตารางที่ 4.10 ผลการประเมินศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของอ่าวคู้งวิมานจันทบุรี และบริเวณใกล้เคียง

จากตารางที่ 4.10 คณะกรรมการประเมินมีความเห็นว่า คู้งวิมานจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง ในสภาพปัจจุบัน มีศักยภาพเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในระดับปานกลาง โดยแยกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ มีผลการประเมินในระดับปานกลาง เพราะกึ่งหนึ่งของพื้นที่มีการถูกบุกรุกครอบครองหรือตัดแปลงจากการกระทำของมนุษย์

ด้านจุดดึงดูดการท่องเที่ยว มีผลการประเมินในระดับต่ำ เพราะสัตว์ พืช ธรณีสัญฐาน หรือ ทรัพยากรท่องเที่ยว ที่พบในอ่าวคุ้งวิมานและบริเวณใกล้เคียง สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในประเทศไทย

ด้านความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย มีผลการประเมินในระดับปานกลาง เพราะอ่าวคุ้งวิมานอยู่ห่างจากชุมชน แม้มีการเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่จนก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมบางส่วน แต่ปัจจุบัน มีการควบคุมดูแลพื้นที่โดยองค์กรท้องถิ่นแล้ว

ด้านคุณค่าทางประวัติศาสตร์ประเพณีและวัฒนธรรม มีผลการประเมินในระดับปานกลาง เพราะอ่าวคุ้งวิมานและบริเวณใกล้เคียงมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ประเพณีและวัฒนธรรม ต่อชุมชนท้องถิ่น โดยชุมชนมีการจัดงานหรือพิธีการต่างๆ เป็นประจำทุกปี

ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว มีผลการประเมินในระดับต่ำ เพราะมีสถิติการเกิดเหตุอันตรายในบางฤดูกาลหรือบางช่วงของปี

ด้านการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว มีผลประเมินในระดับสูง เพราะนอกเหนือจากการเที่ยวชมธรรมชาติของอ่าวคุ้งวิมานแล้ว ยังสามารถพัฒนาให้มีกิจกรรมท่องเที่ยวชนิดอื่นๆมากกว่า 2 ประเภท เช่น ปีนเขา รมบิณ พายเรือ ตกปลา เป็นต้น

ด้านการเข้าถึง มีผลประเมินในระดับสูง เพราะมีเส้นทางเข้าถึงคุ้งวิมานได้สะดวก รถยนต์สามารถเดินได้ 2 ช่องทาง ทั้งรถยนต์นั่ง รถขนาดใหญ่หรือรถทัศนจร สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

ด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน มีผลการประเมินในระดับสูง เพราะมีความสามารถพัฒนารองรับนักท่องเที่ยวทั้งปัจจุบันและอนาคตได้ดี แม้มีข้อจำกัดบางประการ

ด้านการพัฒนา ภัยภัยภายนอก มีผลประเมินในระดับต่ำ แม้ว่าปัจจุบันจะมีหน่วยงานคือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสนามไชยเข้ามากำหนดนโยบายวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยว แต่ยังไม่มีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

4.4.2 ผลการประเมินการจัดการเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ของอ่าวคุ้งวิมานและบริเวณใกล้เคียง เป็นตามตารางที่ 4.11

หัวข้อ	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ผลประเมิน
2.1 ด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืน				
2.1.1 การใช้ประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยว	5	2.67	2.19	ปานกลาง
2.1.2 การจัดการด้านการบริการนักท่องเที่ยว	5	2.00	0.85	ปานกลาง
2.1.3 การจัดการด้านกิจกรรมท่องเที่ยว	5	2.67	0.98	ปานกลาง
2.1.4 ติดตามประเมินผลการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ อันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว	5	1.17	1.64	ต่ำ
รวมคะแนนข้อ 2.1	20	8.50	3.48	ต่ำ
2.2 การให้ความรู้และสร้างจิตสำนึก				
2.2.1 มีศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวก	5	0.58	1.16	ต่ำมาก
2.2.2 ให้ความรู้นักท่องเที่ยวด้านประเพณีวัฒนธรรม และการกำจัดของเสียที่ถูกต้อง	5	1.00	1.53	ต่ำมาก
2.2.3 ให้ความรู้ถึงคุณค่าธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมกับพนักงานนำเที่ยว นักท่องเที่ยว และชุมชน	5	1.83	1.47	ต่ำ
2.2.4 มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องระบบนิเวศและการอนุรักษ์ ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ/ชุมชน	5	1.67	0.83	ต่ำมาก
รวมคะแนนข้อ 2.2	20	4.58	3.96	ต่ำมาก
2.3 การมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมท่องเที่ยว				
2.3.1 ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยว	10	6.50	1.24	ปานกลาง
2.3.2 ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว	10	4.5	2.11	ต่ำ
รวมคะแนนข้อ 2.3	20	11.00	2.76	ปานกลาง
รวมคะแนนทั้งหมด (ข้อ 2)	60	20.67	2.00	ต่ำ

ตารางที่ 4.11 ผลประเมินการจัดการการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของอ่าวคุ้งวิมานและบริเวณใกล้เคียง

จากตารางที่ 4.11 คณะกรรมการประเมินมีความเห็นว่า อ่าวคุ้งวิมานจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง ในขณะที่ประเมิน มีการจัดการเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในระดับ ต่ำ/ต่ำมาก โดยแยกเป็นด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน มีผลประโยชน์ในระดับต่ำ โดยแยกเป็น

1.1 การใช้ประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยว มีผลการประเมินในระดับปานกลาง เพราะคั่งวามานและบริเวณใกล้เคียง มีการแบ่งเขตพื้นที่สงวน พื้นที่นันทนาการ พื้นที่พักอาศัย แต่ไม่กำหนดช่วงเวลาในการเข้าพื้นที่ที่เหมาะสมตามช่วงเวลาของวันและฤดูกาล และไม่มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้พอเหมาะกับศักยภาพของพื้นที่และการบริหาร

1.2 การจัดการด้านบริการนักท่องเที่ยว มีผลประโยชน์ในระดับปานกลาง โดยเป็นผลจากการประเมินภาพรวมในด้านต่างๆต่อไปนี้ คือ จำนวนบุคลากรด้านบริการเพียงพอ ระบบเตือนภัยนักท่องเที่ยว ระบบรักษาความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว การจัดการสิ่งก่อสร้างและสาธารณูปโภค เช่น ถนน น้ำ ไฟฟ้า ห้องสุขา สถานปฐมพยาบาลที่เหมาะสมและกลมกลืนกับสภาพพื้นที่ การจัดการด้านอาหารและโภชนาการที่ถูกต้องสุขลักษณะ การจัดเก็บและกำจัดของเสียอย่างถูกวิธี การจัดการด้านที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม เช่น มีการออกแบบและใช้วัสดุก่อสร้างที่กลมกลืนกับธรรมชาติ ประหยัดพลังงาน และมีระบบกำจัดของเสียที่ได้มาตรฐาน

1.3 การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีผลการประเมินในระดับปานกลาง โดยเป็นผลจากการประเมินภาพรวมในด้านต่างๆต่อไปนี้ คือ กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่มีผลกระทบต่อพื้นที่ที่มีความเปราะบางทางนิเวศวิทยา เช่น พื้นที่ที่ผืนดินอยู่ในระยะสืบพันธุ์ กำลังสร้างรังหรือวางไข่ กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น ไม่รบกวนความสงบสุขของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ และไม่ขัดต่อกฎหมายศีลธรรมอันดีหรือวัฒนธรรม มีการศึกษา วิจัย สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ และนำข้อมูลมาวางแผนทางที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ มีการศึกษา วิจัย เกี่ยวกับวัฒนธรรมในท้องถิ่น และนำข้อมูลมาวางแผนทางดำเนินการท่องเที่ยวที่ไม่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตประเพณีของคนในท้องถิ่น กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่ทำให้แหล่งธรรมชาติเกิดความเสื่อมโทรม เช่น ไม่ทำให้เกิดปริมาณขยะของเสียที่ขัดต่อทัศนียภาพ

1.4 การจัดการด้านการติดตามและประเมินการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่อันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว มีผลการประเมินในระดับต่ำ เพราะไม่มีแผนการติดตามและการประเมินการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่อ่าวคู้งวามานและบริเวณใกล้เคียง

2. การจัดการด้านการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึก มีผลประโยชน์ในระดับต่ำมาก โดยแยกเป็น

2.1 มีศูนย์บริการที่ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว มีประเมินในระดับต่ำมาก โดยเป็นผลจากการประเมินภาพรวมในด้านต่างๆต่อไปนี้ คือ มีศูนย์บริการหรือมีการกำหนดพื้นที่เพื่อเป็นศูนย์บริการอย่างชัดเจนและมีเจ้าหน้าที่ประจำ ในศูนย์มีสื่อหลากหลายประเภทเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวก่อนการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์

นิทรรศการ มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ที่มีอัธยาศัยดีและสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ สื่อแต่ละชนิดมีความน่าสนใจและเป็นข้อมูลปัจจุบัน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.2 การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวในด้านการประหยัดพลังงาน และการกำจัดของเสียที่ถูกต้อง มีผลประเมินในระดับต่ำมาก โดยเป็นผลจากการประเมินภาพรวมในด้านต่างๆต่อไปนี้ คือ มีสื่อรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวช่วยกันประหยัดน้ำและ พลังงาน มีสื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดจิตสำนึกที่ไม่ทำให้นักท่องเที่ยวทิ้งขยะในแหล่งธรรมชาติ มีการจัดระบบการทิ้งขยะที่มีการแยกประเภท มีการแจกแจงปริมาณการใช้น้ำ ไฟฟ้า ขยะ ให้นักท่องเที่ยวทราบ และมีการรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการเก็บและนำขยะออกจากพื้นที่

2.3 การให้ความรู้ถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และการอนุรักษ์กับพนักงานนำเที่ยวนักท่องเที่ยวและชุมชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่ มีผลประเมินในระดับต่ำ โดยเป็นผลจากการประเมินภาพรวมในด้านต่างๆต่อไปนี้ คือ การจัดอบรมพนักงานผู้ประกอบการและชุมชนเกี่ยวกับคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและการอนุรักษ์เป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม การจัดเส้นทางศึกษาธรรมชาติและป้ายสื่อความหมายเส้นทางเพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมด้านการศึกษาธรรมชาติให้แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะด้าน เช่น กิจกรรมดูนก การศึกษาพันธุ์ไม้ ฯลฯ เป็นครั้งคราว การเผยแพร่ข้อมูลในด้านต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ และการเผยแพร่ข้อมูลในด้านต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.4 มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องระบบนิเวศ มีผลประเมินในระดับต่ำมาก เพราะไม่มีบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศและการอนุรักษ์ ให้บริการด้านความรู้แก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และชุมชน โดยบุคลากรที่ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวควรมีความรู้ในเรื่องระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ ซึ่งได้รับความรู้มาจากประสบการณ์ การบอกเล่า การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การฝึกอบรม หรือการศึกษาในระดับปริญญา อ่านสิ่งแวดลอม นิเวศวิทยา หรือด้านที่เกี่ยวข้อง และสามารถสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

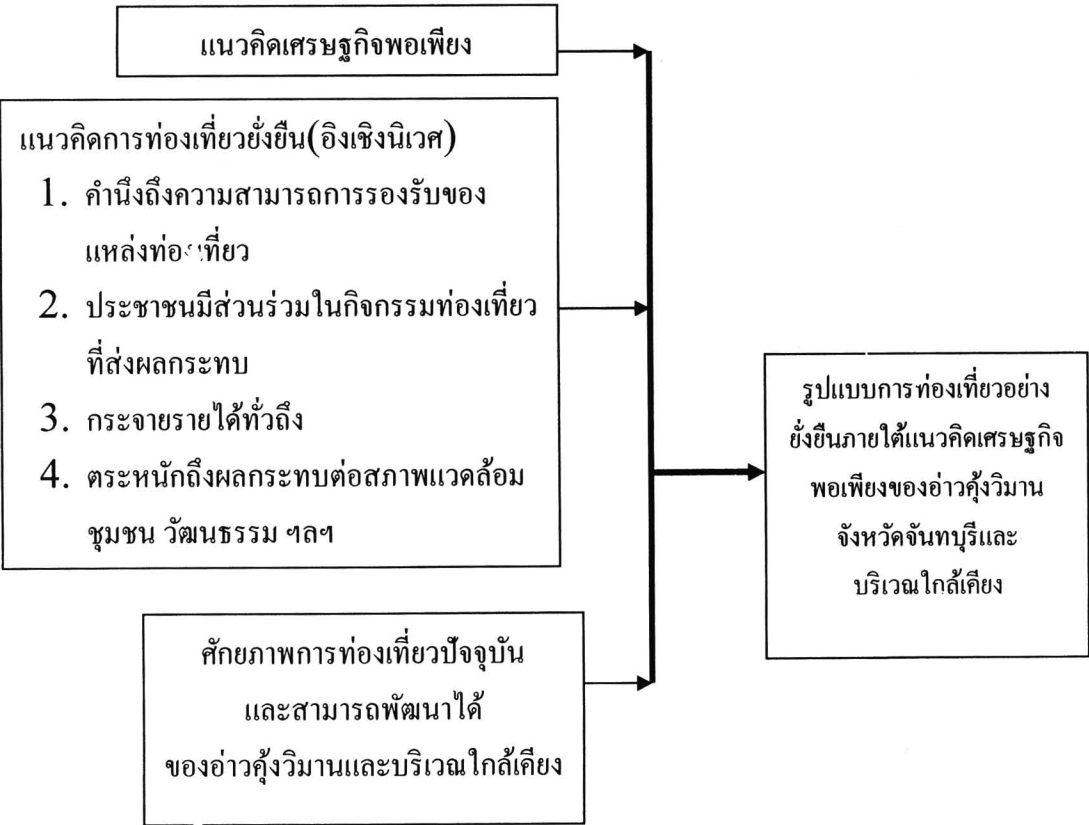
3. การมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมการท่องเที่ยว มีผลประเมินระดับต่ำ โดยแยกเป็น

3.1 ชุมชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว มีผลประเมินระดับปานกลาง โดยเป็นผลจากการประเมินภาพรวมในด้านต่างๆต่อไปนี้ คือ มีตัวแทนของชุมชนในการวางแผนหรือบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลและรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ท่องเที่ยว ชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น และมีการก่อตั้งองค์กรหรือโครงการอนุรักษ์ต่างๆ ที่เกิดจากท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

3.2 ชุมชนมีรายได้อาจมาจากการท่องเที่ยวที่มีผลประโยชน์ระดับต่ำ โดยเป็นผลจากการประเมินภาพรวมในด้านต่างๆต่อไปนี้ คือ ชุมชนมีรายได้อาจมาจากการขายอาหารและสินค้าพื้นเมือง ชุมชนมีรายได้อาจมาจากการนำเที่ยวและให้บริการในกิจกรรมการท่องเที่ยว ชุมชนมีรายได้อาจได้รับเงินเดือนจากการถูกจ้างงานโดยบริษัทนำเที่ยวหรือเจ้าของพื้นที่ ชุมชนมีรายได้อาจมาจากการให้บริการด้านที่พัก เช่น การจัดโฮมสเตย์ และชุมชนมีรายได้อาจมาจากการแสดงศิลปะพื้นเมือง

4.5 รูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอกู่วิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง

4.5.1 กรอบความคิดการพัฒนาในรูปแบบการท่องเที่ยว

รูปที่ 4.29 กรอบความคิดการพัฒนาในรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
อำเภอกู่วิมานและบริเวณใกล้เคียง

4.5.2 รูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอกู่วิมานจังหวัด จันทบุรีลัทธิบริเวณใกล้เคียง

ข้อมูลจากการสำรวจ นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวอำเภอกู่วิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง ใช้เวลาท่องเที่ยวไม่เกิน 1 วัน ส่วนใหญ่มาเที่ยวชมความงามชายหาดและทานอาหารแม้ทราบว่าแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามอื่นๆ ที่ใกล้เคียง แต่มีนักท่องเที่ยวจำนวนหนึ่งไม่ทราบว่าแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและสวยงามอื่นๆ อีกในบริเวณใกล้เคียง การเลือกไปเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ จึงขึ้นกับความพอใจของนักท่องเที่ยว การกำหนดลำดับการท่องเที่ยวของแต่ละแหล่งเพื่อให้ นักท่องเที่ยวเที่ยวชมตามลำดับจึงไม่มีความจำเป็น ดังนั้นรูปแบบการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและสภาพพื้นที่ จึงกำหนดให้ลักษณะดังนี้

1. ควรเป็นรูปแบบที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ของอำเภอกู่วิมานและบริเวณใกล้เคียง ให้นักท่องเที่ยวรับทราบเป็นพื้นฐานก่อนการเที่ยวชม
2. ควรเป็นรูปแบบที่ให้นักท่องเที่ยวเลือกลำดับการเที่ยวชมสถานที่แต่ละแห่งด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามควรมีลำดับการท่องเที่ยวต้นแบบให้นักท่องเที่ยวเลือก ไว้ด้วย
3. เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดหลักดังนี้

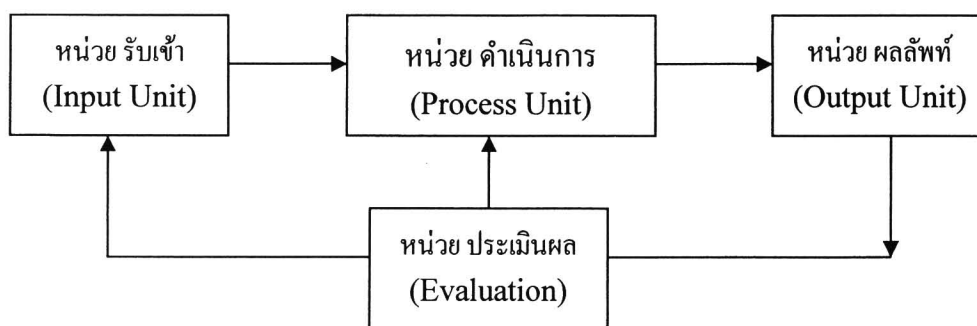
3.1 คำนึงถึงความสามารถการรองรับนักท่องเที่ยวของอำเภอกู่วิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง ซึ่งสอดคล้องกับความพอประมาณของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 ประชาชนในพื้นที่ต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบ หรืออาจจะส่งผลกระทบ ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขคุณธรรมของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 ต้องมีกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไปสู่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขคุณธรรมของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.4 ทำให้นักท่องเที่ยวมีจิตสำนึก มีความตระหนักถึงผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ชุมชน และวัฒนธรรม ฯลฯ ที่จะเกิดขึ้น หากนักท่องเที่ยวไม่ร่วมกันดูแลรักษา พยายามหลีกเลี่ยงการกระทำที่ส่งผลให้เกิดผลกระทบ หรือพยายามให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับความมีเหตุผล(การตัดสินใจมีเหตุผล โดยพิจารณาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คำนึงถึงผลที่จะเกิดหรือคาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น) การมีภูมิคุ้มกัน(เตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลง อันเป็นผลจากการกระทำ) และเงื่อนไขมีความรู้(รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง)

คณะวิจัยประยุกต์ใช้แนวคิดของระบบ(System) ซึ่งประกอบด้วยหน่วยรับ(Input) หน่วยดำเนินการ(Process) และหน่วยผลลัพธ์(Output) มาประยุกต์ออกแบบเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอกู่วิมานและบริเวณใกล้เคียง ดังรูปที่ 4.27

รูปที่ 4.27 องค์ประกอบหลักของระบบ

คณะวิจัยได้วิเคราะห์ กำหนดวัตถุประสงค์ และกำหนดรายละเอียดการทำงานขององค์ประกอบทั้ง 4 ส่วน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. หน่วย รับเข้า(Input) สิ่งที่ได้รับเข้าคือนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวชมอ่าวคุ้งวิมานจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียงซึ่งคณะวิจัยตั้งสมมติฐานว่า ไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ของอ่าวคุ้งวิมานจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง และอาจมีนักท่องเที่ยวบางคนที่ไม่มีจิตสำนึก และตระหนักถึงผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ชุมชน และวัฒนธรรม หรือน้อยมาก

นอกจากนี้หน่วยรับเข้า ยังหมายถึงประชาชนในพื้นที่อ่าวคุ้งวิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียงด้วย เพื่อสร้างจิตสำนึก ตระหนัก รัก ห่วงแหน ซึ่งจะนำไปสู่การอนุรักษ์และความยั่งยืน

2. หน่วย ดำเนินการ(P-rocess) หน่วยนี้ จะดำเนินกิจกรรมเพื่อให้

2.1 นักท่องเที่ยวรับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ของอ่าวคุ้งวิมานจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง ทั้งข้อมูลโดยรวมและข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง เช่น ประวัติ ความเป็นมา สภาพพื้นที่ ธรรมชาติ ลักษณะโดดเด่น ลักษณะสำคัญทางนิเวศ ความปลอดภัย เป็นต้น โดยใช้กิจกรรมและสื่อหลากหลายรูปแบบ ทั้งบอร์ดแสดงข้อมูล ผู้บรรยาย และแผ่นพับ เป็นต้น นั่นคือจำเป็นต้องมีศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยวของอ่าวคุ้งวิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง โดยศูนย์ข้อมูลที่จัดตั้งนี้คณะวิจัยเสนอแนะให้เป็นศาลาถาวรหรือชั่วคราวขนาดเล็ก มีข้อมูลต่างๆ ของอ่าวคุ้งวิมานที่ผนังรอบศาลา หรือเป็นบอร์ดข้อมูลการท่องเที่ยวขนาดใหญ่พอประมาณ สถานที่ตั้งศูนย์ควรอยู่บริเวณปากทางเข้าอ่าวคุ้งวิมาน เพื่อให้นักท่องเที่ยวเห็นชัดเจน มีความโดดเด่นน่าสนใจให้นักท่องเที่ยวเข้าไปศึกษาข้อมูล

2.2 ให้มีจิตสำนึก ตระหนัก รัก ห่วงแหน และไม่ทำลาย ในขณะที่ไปท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

2.3 ให้นักท่องเที่ยวเลือกลำดับการท่องเที่ยว หรือโปรแกรมท่องเที่ยว หรือสร้างลักษณะการท่องเที่ยวด้วยตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เวลา ค่าใช้จ่าย ฯลฯ ของการมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวแต่ละคน

3. หน่วย ผลลัพธ์(Output) สิ่งที่ได้จากรูปแบบการท่องเที่ยว ก็คือ นักท่องเที่ยวที่ไปเที่ยวอ่าวคุ้งวิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียงมาแล้ว เกิดความสำนึก ตระหนัก รัก ห่วงแหน ให้คงสภาพเดิมอยู่นานที่สุด หรือมีการเสื่อมอย่างช้ามากๆ ที่สุดเท่าที่ทำได้ อีกทั้งขณะเที่ยวชมไม่ทำลาย ดูแลรักษาความสะอาด ไม่ทำความสกปรก ไม่ขีดเขียน และกระทำการอื่นๆ ที่นำมาซึ่งความเสื่อมของสถานที่ท่องเที่ยวนั้น

นอกจากนี้ หน่วยผลลัพธ์ ยังหมายถึงประชาชนในพื้นที่ ที่เกิดจิตสำนึก ตระหนัก รัก ห่วงแหน อ่าวคุ้งวิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง ด้วย

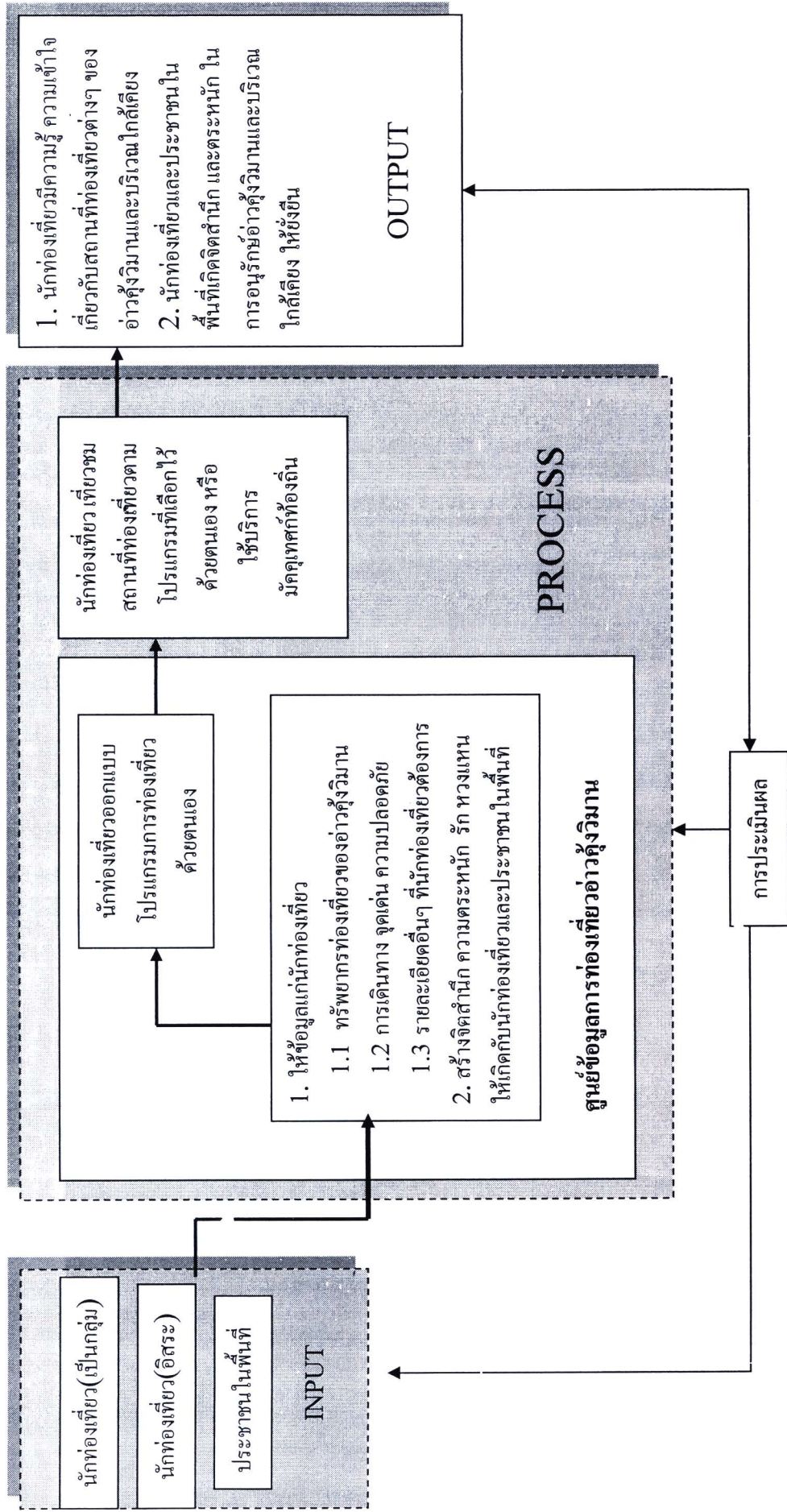
คณะวิจัยได้ออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยว ตามรูปที่ 4.28 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการตามรูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางถึงอ่าวคุ้งวิมาน จะชี้ชวนด้วยป้าย ภาพ สถานที่ตั้งที่โดดเด่น ชักชวนให้นักท่องเที่ยวเข้าศึกษารายละเอียดสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ของอ่าวคุ้งวิมาน โดยมีเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร หรือมัคคุเทศก์ท้องถิ่นบรรยาย จากนั้นให้นักท่องเที่ยวเลือกและวางแผนการเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ ด้วยตนเอง โดยเจ้าหน้าที่หรือมัคคุเทศก์ท้องถิ่นให้คำแนะนำโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมเวลา และความสนใจของนักท่องเที่ยวคนนั้นๆ หรือกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มนั้นๆ ทั้งนี้การให้ข้อมูลทั้งภาพ ตัวหนังสือ หรือการบรรยาย ต้องเน้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความคิด ความตระหนัก อนุรักษ์รักษาให้อยู่นานหรือเสื่อมช้าที่สุดเท่าที่ทำได้

อย่างไรก็ตาม รูปแบบการท่องเที่ยวนี้ ออกแบบให้ยึดหยุ่นรองรับกรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ไว้ด้วย เพราะศูนย์จะมีข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ทั้ง ประวัติ ความเป็นมา สถานที่ท่องเที่ยว การเดินทาง ลักษณะการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ฯลฯ ไว้อย่างพอเพียง ซึ่งเมื่อนักท่องเที่ยวศึกษารายละเอียดตามที่กล่าวมา จะทำให้นักท่องเที่ยวมีความรู้ ตระหนัก และสร้างโปรแกรมท่องเที่ยวด้วยตนเองได้

2. นักท่องเที่ยว เดินทางท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ของอ่าวคุ้งวิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียงด้วยตนเอง ตามโปรแกรมที่ตนเองกำหนด

3. การประเมินผล รูปแบบการท่องเที่ยวที่ออกแบบครั้งนี้ กำหนดให้ประเมินผลความพึงพอใจนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการท่องเที่ยว โดยใช้การสุ่มแบบบังเอิญ(Accidental Sampling)กับนักท่องเที่ยวเป็นระยะหรือช่วงเวลา เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนา

รูปที่ 4.31 รูปแบบการร้องเดี่ยวที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอดงและบริเวณใกล้เคียง

4.6 ผลการทดสอบรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของอ่าวคุ้งวิมานจังหวัด จันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง

คณะวิจัยประสานกับ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสนามไชย โรงเรียนมัธยมท่าแกลงซึ่งเป็น โรงเรียนในพื้นที่ กำหนดวันเวลาการทดสอบ 2 ครั้ง คือ

ครั้งที่ 1 วันที่ 27 ธันวาคม 2552 เป็นการทดสอบครั้งแรก เพื่อนำผลการทดลองมา ปรับปรุงวิธีการ กิจกรรม และด้านอื่นๆ ของการทดสอบครั้งที่ 2

ครั้งที่ 2 วันที่ 18 มิถุนายน 2553 เพื่อทดสอบและสรุปผลรูปแบบการท่องเที่ยว

ในการทดสอบ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสนามไชย ดำเนินการจัดหาสถานที่เป็นศูนย์ข้อมูล การท่องเที่ยวอ่าวคุ้งวิมาน โดยใช้ซุ้มรับประทานอาหารของร้านค้าแห่งหนึ่ง บริเวณชายหาดคุ้งวิมานจำลอง เป็นศูนย์ข้อมูล ส่วนโรงเรียนมัธยมท่าแกลงจัดทำบอร์ดและแผ่นพับ แสดงข้อมูลรายละเอียดการท่องเที่ยว ของอ่าวคุ้งวิมาน และจัดนักเรียนมัธยมปลายจำนวน 6 คน เป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ท่องเที่ยวและไกด์นำ เที่ยว

สรุปผลการทดสอบ เป็นดังนี้

1. การทดสอบครั้งแรกพบว่านักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งขาดผ่านศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว นักเรียน ของโรงเรียนมัธยมท่าแกลงซึ่งเสมือนเป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ต้องเดินเข้าไปหาและขออนุญาตให้ รายละเอียด ซึ่งได้รับความร่วมมือจากนักท่องเที่ยวอย่างดี และมีนักท่องเที่ยวอีกส่วนหนึ่งที่สนใจเดินเข้า มาศึกษารายละเอียดจากศูนย์ข้อมูลที่จัดตั้งชั่วคราวด้วยตนเอง ส่วนประชาชนในพื้นที่นั้นต้องให้นักเรียน ไปชักจูงญาติพี่น้องมาร่วมการสอบ

2. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยมาเที่ยวอ่าวคุ้งวิมานแล้ว แต่มาเฉพาะชายหาดคุ้งวิมานและสถานที่ แห่งอื่นบางแห่ง เช่น เขื่อนป้องกันกีดเซาะเท่านั้น นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งไม่เคยทราบมาก่อนว่ายังมี แหล่งเที่ยวที่สวยงามและมีคุณค่าแหล่งอื่น

3. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเพียงวันเดียวหรือครึ่งวัน ส่วนมากจะออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยว ด้วยตนเอง ซึ่งพบว่าโปรแกรมการท่องเที่ยวที่นิยม คือ เขื่อนป้องกันกีดเซาะ จุดชมวิวนางพญา รับประทานอาหารนั่งพักผ่อน เดินชายหาด หรือ เล่นน้ำ ที่ชายหาดอ่าวคุ้งวิมาน

4. ผลการสอบถามนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ หลังจากใช้รูปแบบการท่องเที่ยวที่พัฒนา โดยใช้การสุ่มแบบบังเอิญ(Accidental Sampling) นักท่องเที่ยวจำนวน 135 คน และประชาชนในพื้นที่ 25 คน โดยสำหรับประชาชนในพื้นที่จะสอบถามเพียงประเด็นความตระหนัก อนุรักษ์ และวางแผน ได้ผลการสอบถาม ตามตารางที่ 4.12

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	เบี่ยงเบน มาตรฐาน ($SD.$)	ระดับ ความเห็น ความพึงพอใจ
ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับอ่าวคุ้งวิมานและบริเวณใกล้เคียง			
1. การรับทราบข้อมูลโดยภาพรวมของคุ้งวิมาน	3.74	0.43	มาก
2. การรับทราบประวัติ จุดเด่น ข้อระวัง และข้อมูลอื่นๆ ของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ที่ตั้งในคุ้งวิมาน	4.02	0.57	มาก
3. ช่วยวางโปรแกรมการท่องเที่ยวสถานที่ต่างๆ	3.81	0.78	มาก
รวม	3.85	0.59	มาก
ความตระหนัก อนุรักษ์ หวงแหน			
4. วิดกห่วงใยการเปลี่ยนแปลง เสื่อม ทำลาย ที่เกิดกับ อ่าวคุ้งวิมานทั้งปัจจุบันและอนาคต	4.65	0.55	มากที่สุด
5. ต้องการให้คงสภาพปัจจุบันให้นานสุด เท่าที่ทำได้	4.77	0.94	มากที่สุด
6. ขณะเที่ยวชมจะรักษา ระมัดระวัง ไม่ให้เสียหาย	4.25	0.35	มาก
7. การเห็นคุณค่า และหวงแหน	4.34	0.87	มาก
8. ไม่ต้องการให้คุ้งวิมาน พัฒนาและเปลี่ยนแปลง เหมือนแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เช่น เจ้าหลาว	4.82	0.67	มากที่สุด
รวม	4.56	0.67	มาก/มากที่สุด
ความประทับใจ			
9. ตั้งใจว่าจะกลับมาเที่ยวอีก	3.18	0.48	มาก
10. จะบอกเล่าและชักชวนเพื่อน ญาติ คนอื่นๆ มาเที่ยวชม	3.88	0.67	มาก
รวม	3.53	0.58	มาก
รวมทั้งหมด	4.15	0.63	มาก

ตารางที่ 4.12 ผลการสอบถามนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ หลังจากการทดสอบ
รูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

จากตาราง 4.10 สรุปได้ว่า รูปแบบการท่องเที่ยวที่พัฒนา ทำให้นักท่องเที่ยวมีความรู้เกี่ยวกับคุ้ง
วิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียงในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.85, SD. = 0.59$) โดยแยกเป็น การ
รับทราบข้อมูล โดยภาพรวมของคุ้งวิมานในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74, SD. = 0.43$) การรับทราบประวัติ

จุดเด่น ข้อระวัง และข้อมูลอื่นๆ ของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ที่ตั้งในคุ้มวิมานในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02, SD. = 0.57$) และช่วยวางโปรแกรมการท่องเที่ยวสถานที่ต่างๆในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81, SD. = 0.78$)

รูปแบบการท่องเที่ยวที่พัฒนา ทำให้นักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ เกิดความตระหนัก อนุรักษ์ หวงแหน ทรัพยากรการท่องเที่ยวของอำเภอกู่วิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง ในระดับ มาก ถึง มาก ที่สุด ($\bar{X} = 4.56, SD. = 0.7$) โดยแยกเป็น เกิดวิตกกังวลการเปลี่ยนแปลง เสื่อม ทำลาย ที่เกิดกับอำเภอกู่วิมานทั้งปัจจุบันและอนาคตในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65, SD. = 0.55$) ต้องการให้คงสภาพปัจจุบันให้นานสุดเท่าที่ทำได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77, SD. = 0.94$) ขณะเที่ยวชมจะรักษา ระมัดระวัง ไม่ให้เสียหายในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25, SD. = 0.35$) เกิดการเห็นคุณค่าและหวงแหนในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34, SD. = 0.87$) และไม่ต้องการให้คุ้มวิมานพัฒนาและเปลี่ยนแปลงเหมือนแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เช่น เจ้าหลาวในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82, SD. = 0.0.67$) ตามลำดับ

รูปแบบการท่องเที่ยวที่พัฒนา ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53, SD. = 0.58$) โดยแบ่งย่อยเป็น ตั้งใจว่าจะกลับมาเที่ยวอีกในระดับมาก ($\bar{X} = 3.18, SD. = 0.48$) และจะบอกเล่าและชักชวนเพื่อน ญาติ คนอื่นๆ มาเที่ยวชมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88, SD. = 0.63$) ตามลำดับ

โดยสรุป รูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของอำเภอกู่วิมานจังหวัดจันทบุรีและบริเวณใกล้เคียง ทำให้นักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ของอำเภอกู่วิมานและบริเวณใกล้เคียง และทำให้นักท่องเที่ยวเกิดจิตสำนึกและตระหนักในการอนุรักษ์อำเภอกู่วิมานและบริเวณใกล้เคียงให้ยั่งยืน ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15, SD. = 0.63$)